

2010:51

Västra Strö kyrka - utvändig renovering

Antikvarisk kontroll, 2008

Helen Carlsson med bidrag av Maria Sträng

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2010:51

Västra Strö kyrka

- utvändig renovering

Antikvarisk kontroll, 2008
Västra Strö socken, 1409
Eslövs kommun
Skåne län

Helen Carlsson
med bidrag av Maria Sträng

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.se

© 2010 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2010:51
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Helen Carlsson
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Västra Strö kyrka

Innehåll

Sammanfattning av utfört arbete	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Utförda åtgärder.....	7
Tak och avvattning.....	7
Torn	9
Långhus och kor	9
Sakristia	11
Fasader.....	11
Torn	11
Västra portalen.....	14
Långhus och kor	15
Snickerier.....	15
Övrigt	15
Avvikelse från upprättade handlingar	16
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	17
Iakttagelser under renoveringen.....	18
Övriga handlingar med relevans för ärendet.....	18

Skånekartan med Eslövs kommun markerad.

Delar av Västra Strö socken.

Sammanfattning av utfört arbete

Västra Strö kyrka genomgick en utvändig renovering. Tornet samt delar av övriga kyrkobyggnaden omfogades. Skadade putspartier på torn, gavelrösten, fönsterinfattningar och takfotsgesims omputsades. Samtliga takfall avtäckta med tegelpannor lades om i sin helhet. Övriga takfall fick en översyn. Långhusets norra takfall lades om med nya tegelpannor från Vittinge. De befintliga Svedalategelpannor som befanns vara av god kvalitet återanvändes till korets tak. Det gamla avvattningssystemet ersattes av ett nytt med hängrännor, fotrännor och rännkrokar i kopparplåt. På vinden monterades belysning och landgångar.

Administrativa uppgifter

Objekt	Västra Strö kyrka
Socken	Västra Strö socken
Kommun	Eslövs kommun
Arbetshandlingar	Ramböll Sverige AB, Lund, 2008-01-30
Länsstyrelsens beslut	2008-05-30
Länsstyrelsens Dnr	433-6536-08
Regionmuseets Dnr	L12.30-201-08, 1409
Byggherre/beställare	Kyrkogårdsförvaltningen i Eslöv
Konsult	Ramböll Sverige AB genom Niclas Hansson
Entreprenör	Kyrkoreparationer AB genom Lennart Johansson och Kenneth Johansson,
Antikvarisk kontrollant	Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne genom Helen Carlsson
Byggnadstid	Juli – december 2008
Antikvarisk slutbesiktning	2008-12-05

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Västra Strös kyrka uppfördes 1877 i nygotisk stil efter arkitekt Peter Christian Sörensens ritningar. Kyrkobyggnaden, som är en enskeppig salkyrka, består av västtorn med trapporn, långhus, kor och sakristia med femsidig avslutning i öster. Fasaderna består av tuktad fältsten med klovytan utåt, fogade med såväl svaga hydrauliska bruk som starka kc-bruk. Förekomsten av kc-bruk är omfattande. Tornets övre delar, torntrapphus, västportal, fönsteromfattningar samt gavelrösten på långhus och kor består av putsat tegelmurverk. med kvaderimitation. I takfoten på kyrkan samt i gavelröstens övre del löper en spetsbågsfris under en gesims. Partierna med kvaderimitation är slätputsade med ett infärgat bruk.

Västra Strö kyrka från nordost före åtgärder.

Torntaket täcks av röda kopparskifferplattor, sannolikt från Småland, samt skifferplattor i en grå nyans. De rektangulära skifferplattorna är lagda i fiskfjällsmönster, innehåller glimmer och har formatet 4 x 7 cm med rundad nederkant, cirka 10 mm tjocka och har hak i sidor för spikinfästning. Takets form är det fyrsidiga tälttakets, vars nedre ytor buktar ut mot takutsprånget. Tornet har detaljer i zinkplåt i form av två band som löper runt spiran samt en zinkplåtsbeklädd taklucka å norra takfallet. Därtill är tornets fyra kupor beklädda med zinkplåt.

Långhus och kor har sadeltak, som fram till 1950-talet var täckt med skifferplattor. Det befintliga tegeltaket på långhus och kor består av enkupigt rött falstaktegeln från Svedala, med murade nockpannor. Tegelpannorna är skurna i vänster nederkant för att få plats. Sakristians tak täcks av dubbelfalsade kopparskivor med förskjuten tvärfals och trappornets tak är av blyplåt.

Avvattning från tornet sker med hängrännor som på långhustaket avslutas med stuprör. Undantaget torntreppan finns hängrännor på samtliga takfall. Merparten av stuprören är försedda med sil och avslutas ner i markrör. Rännor och stuprör är av svartmålad fabrikslackerad järnplåt. Tornet har hängrännor i koppar fästa med varmförzinkade rännkrokar, med beläggning av bly runtom.

Utvändig renovering av kyrktornet utfördes senast 1998-99 av Petrus Entreprenad AB, utifrån arbetshandlingar upprättade av Forsberg & Wikerstål Arkitektkontor AB. Renoveringen omfattade omfogning av gråstensmurverket och

Sakristia och kor före och efter åtgärder. Tv: kyrkan från sydost med hängskivor i galvaniserad järnplåt. Th: Kyrkan från nordost efter 2008 års åtgärder. Notera hängskivor och rännor i kopparplåt.

putslagning av takfotsgesimsen och de kvaderindelade putspartierna. Tornspirans skiffertak lades om. Ersättningskiffer för skadat skiffer var i samma färgton som befintligt, men av något större format och lades därför på tornets nedre takfall. Alla målningsbehandlade trätytor och smide på tornet ommålades. Tornets fyra takkupor bekläddes med zinkplåt och en ny vindflöjel tillkom med den gamla flöjeln i järn som förlaga. Tornluckornas solbänkar avtäcktes med bly, västportalen inklusive krönikorset täcktes med blyplåt och ståndsivor mellan torn och långhus utfördes som inskottsplåtar i bly. Torntrappans blytak lades om lika befintligt.

Utförda åtgärder

Tak och avvattning

Västra Strö kyrka har, som framgått ovan, många olika takmaterial: skiffer, tegel, zinkplåt, blyplåt och kopparplåt, vilket försvårade valet av material till nytt avvattningssystem. Därtill finns olika plåtdetaljer att ta hänsyn till. Med tanke på de många materialen bedömdes det som viktigt att vara enhetliga och välja *ett* material till nya rännor, hängskivor och fotplåtar. Valet föll på kopparplåt som bland annat harmonierar med sakristians kopparplåtstäckning. Hängrännorna målades på insidan med grå alkydolja för att förhindra att kopparplåten tar skada.

Översta raden: Tornanslutning på norra takfallet före och efter åtgärder. Nya ståndskeivor utfördes i koppar. Mittersta raden: Hängrännor på långbustaket före och efter åtgärder och materialbyte. Underst: Nya hängskeivor i koppar.

Övre raden: Omläggning av koret med återanvända Svedalapannor från långhusets norra takfall. Th: nedtagnanockpannor från Svedala. Undre raden, tv: ny infästningsbräda till ny hängskiva till koret. Th: långhusets norra takfall med nytt ringtegel från Vittinge tegelbruk samt nya kopparrännor.

På grund av stöldriskan samt stuprörens fortfarande goda kondition behövs befintliga stuprör i fabrikslackerad järnplåt i befintligt skick.

Torn

Enstaka saknade samt skadade skifferplattor ersattes med nya, lika befintliga, vilka hämtades från församlingens reservförråd. Sammanlagt tillkom tre nya skifferplattor i sydost.

Långhus och kor

Samtliga takfall täckta med tegelpannor lades om. Vid nedmontering av långhusets tegelpannor visade det sig att pannorna var spikade i överkanten på klacken. På ett stort antal pannor gick klacken av vid nedtagningen. Orsaken kan vara att spiken var av dålig kvalitet. Vid kondens rostade spiken och sprängde sönder pannan, vilket gav upphov till utmattningssprickor i tegelpannorna på norra takfallet.

Långhusets norra takfall lades om med nya enkupiga tegelpannor från Vittinge, som till format och kulör- och utseendemässigt överensstämde bäst med Svedalapannan. Befintliga Svedalapannor som kunde återanvändas samlades till

Tv: Närbild på tornspirans skiffertak. Fotot taget före åtgärder på taket. Befintlig ränna i kopparplåt. Th: Tornspira och del av långhuset från norr. Fotot taget i oktober 2009. Notera att kopparplåten antagit en mörkare, mer brunaktig ton.

koret. Före återmontering av nockpannor och (pannor på avtäckningar) rengjordes pannorna på undersidan, stänkgrundades med tunngrund av hydrauliskt kalkbruk och murades på plats med hydrauliskt kalkbruk med armering av jämnt fördelat, tvättad nöthårstagel (1 kg tagel per kubikmeter bruk, taglet klipptes ner till 50 mm längder).

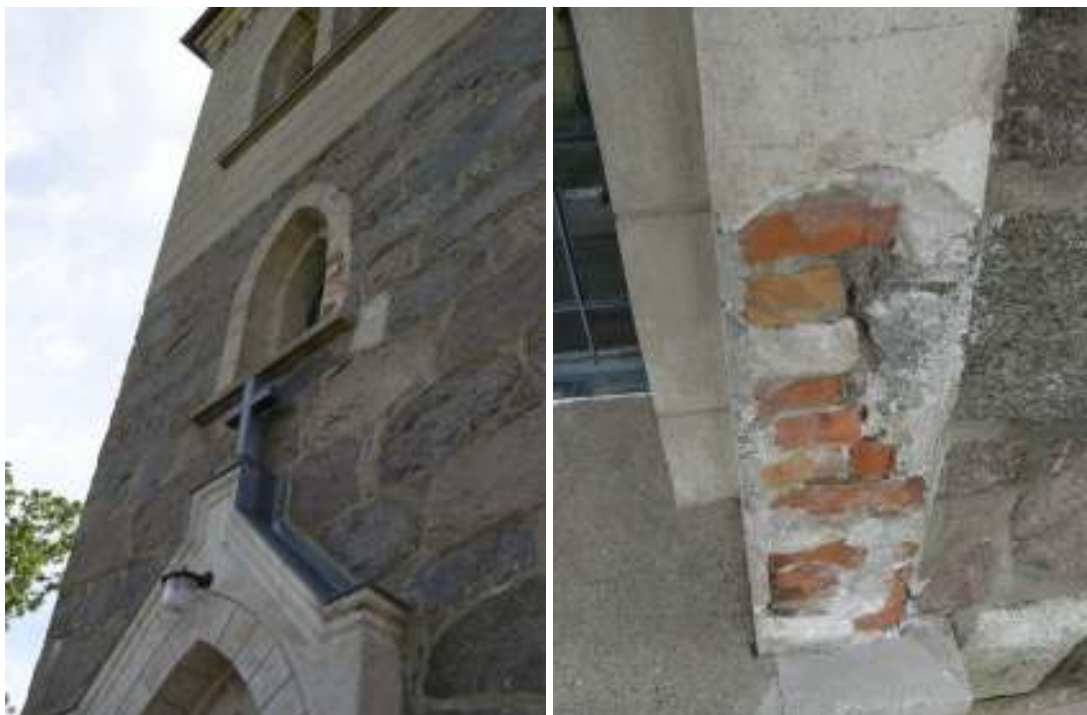
På grund av att Vittinges nockpannor är relativt flacka behövdes mycket fogbruk, vilket resulterade i en hög fogkant i långhusets nock. Bruket infärgades inte utan användes ofärgat.

Beroende på församlingens tidigare problem med nerblåsta takpannor fästes samtliga vingpannor med både spik och särskilt framtagen sidofalskrok. Spik och skruv som användes till infästningen av pannor var av rostfritt stål med en diameter på minst 3 mm. Diameter på spikhuvud var minst 1,5 gånger hålets diameter. Sidofalskrokarna bedömdes inte vara synliga från marknivå.

Rötskador i korets råspont omfattande 2 kvadratmeter åtgärdades.

Långhusets hängskivor av gråmålad plåt hade sönderrostade omslag och monterades ner i samband med att tegelpannorna togs ner. Då de östra vindskivorna hade en äldre typ av omslag fick dessa fungera som förlagor vid tillverkning av nya skivor av koppar i öst och väst. Möjligen kan de östra hängskivorna dateras till 1940- eller 50-talen. En hängskiva om cirka 2 meter, från östra gaveln, sparades på vinden som referens.

Koret fick nya hängskivor i kopparplåt.

Puts-skador i båge runt tornfönster åt väster. Partiellt var tegelstenarna blottade.

Sakristia

De befintliga rännkrokarna var fästade under kopparplåtstaket, vilket gjorde det problematiskt att montera ner dem utan att också behöva ta bort kopparplåtarna. En diskussion fördes om huruvida nya rännkrokar i stället kunde fästas i murverket. Av hänsyn till det känsliga murverket behölls i stället de befintliga rännkrokarna, vilka avrostades, järnmönjades och målades. De befintliga hängränorna i svartmålad fabrikslackerad järnplåt ersattes med nya i kopparplåt.

Fasader

Ingen algbekämpning krävdes på fasaderna. Endast ringa omputsning utfördes. Putsprov utfördes inte, ny puts utfördes lika befintlig till yta och kulör. Hel omfogning utfördes på tornets västra fasad. På tornets övriga fasader krävdes endast partiell omfogning. Mer omfattande omfogning utfördes på kyrkans södra lågdelar. På kyrkans lågdelar mot norr utfördes däremot omfogning i liten utsträckning.

Torn

Skador fanns i stommen runt den putsade omfattningen på tornets västra fönster. Tidigare gjorda starka cementbrukslagningar utanpå teglet hade troligen orsakat skadorna. Partiellt var tegelstenar blottade och även teglet behövde knackas bort. Undantaget bågens övre del ommurades hela bågen med ett hydrauliskt kalkbruk (KKh 20/80/475) där bindemedlet utgjordes av jurakalk och kalk med tillsats av luftporbildande medel. Det yttersta skiktet infärgades.

Tornet före omfogning. Övre raden, tv: Fogskada på tornets västra fasad norr om portalen, th: fogskada på tornets västra fasad söder om portalen. Undre raden, tv: Äldre hydraulisk kalkfog på tornets södra fasad. Th: Fogar av olika material och med olika utformning. I mitten syns en senare tillkommen cementfog i en mörkare nyans. Underst, tv: Söndervittrade fogar på tornets västra fasad åt norr, th: hårda cementfogar på tornets norra fasad.

Nya fogar på tornets västra fasad, tv: söder om västportalen, th: norr om portalen. På bilden är fogarna fortfarande inte riktigt torra och därför ljusa och ojämna i kulören.

Allt löst fogbruk avlägsnades från tornets fasader. Tornets norra fasad befanns vara i betydligt bättre skick än västra fasaden, där upp till 90 procent av fogbruket var löst. Beslutet togs därför att å västra tornfasaden omfoga samtliga fogar. Till nytt fogbruk valdes ett hydrauliskt kalkbruk KKh 20/80/475 från Jurakalk.¹ Jurakalk fanns sedan tidigare på fasaden. Kulörmässigt stämmer jurakalken bra med äldre befintliga fogar, bland annat på långhusets västra fasad, norra delen, och även andra delar på kyrkan. Jurakalken användes ofärgad på tornets västfasad. Eftersom det på tornets norra sida fanns många befintliga cemenstarka fogar infärgade i kimrök utfördes ”bättringsfogning” med infärgat jurakalkbruk. Övergången mellan ofärgat-infärgat bruk utfördes successivt för att undvika synliga skarpa kanter mellan ljust och mörkt fogbruk eller mellan äldre och nyare utförande. Den allra mörkaste fogen bedömdes inte som eftersträvansvärd. Den breda, tekniskt dåliga och dekorativa fogen tillkommen 1999 återskapades inte. Referensyta utgjordes i stället av äldre fogar på långhusets västra fasad, norr om torntrappan, som är ljusare, lite nättare, mindre dominant och ej så brett utstrykna. Referensfogarna är möjligen utförda med hydrauliskt kalkbruk.

Kopparplåtsanslutningen mot tornet utfördes lika befintligt utan fogmassa, men med spår i putsen. Fogbruket, med inblandning av nöthår, utfördes så att bruket gick ut över kopparplåten. För att inte bruket skulle gripa i kopparplåten

¹ Jfr byggmötesprotokoll nr 4, 1999: fogbruk torn och långhusets västsida: KKh 35/65/475
Iakttagelse 2008: Underliggande fogbruk (torn och långhusets västsida) kan var ett hydrauliskt opigmenterat kalkbruk – ovanpå ligger ett tunt lager KC-bruk (pigment kimrök eller bensvart och umbra).

Kyrkan från nordväst efter ommålning av västportalen i en alltför ljus nyans. December 2008.

lades tidningspapper under bruket, vilket avlägsnades när bruket torkat. På vägg-
ytor där den nya kopparplåten drogs upp fanns stora hål som ilagades med bruk.

Västra portalen

Efter rengöring på tornet blev de putsade ytorna runt den västra portalen flam-
miga. Noteringen gjordes att ett cementhaltigt infärgat bruk vid tidigare renove-
ring filtats på den äldre ljusare putsen.

En förnyad filtning av portalen bedömdes inte ge ett hållbart resultat. Ris-
ken var att ytskiktet lossnat och blottat underlaget. Målning med cementfärg eller
silikatfärg diskuterades. Beslut togs om att måla portalen med Keims silikatfärg,
eftersom silikatfärgen utvecklades redan under andra hälften av 1800-talet. Kulör
på silikatfärg skulle efterlikna kulör på trapphuset, tornets övre delar och östra
portalen. En svårighet vid val av kulör var att övriga putsade partier var smutsiga
och riskerade att se ännu smutsigare ut efter ommålning av portalen. Diskussio-
ner fördes om huruvida det var lämpligast att utgå från kulören på putsade ytor i
befintligt nedsmutsat tillstånd eller utifrån hur de sannolikt tidigare sett ut i rent
tillstånd. Färgprover togs från Keims färgkarta 9312 och 9314. Val av kulör ut-
fördes utifrån uppstrykna provytor och utifrån hur torntrappan en gång sett ut i
rent tillstånd, före nedsmutning. Kulören, Keims färgkarta 9314, valdes i samråd

med och efter godkännande av antikvarisk kontrollant. Efter målning av portal kunde konstateras att avfärgningen runt västra portalen blev väldigt ljus i förhållande till övriga putsytor, såsom på trappornet. I likhet med övriga putsade ytor kommer portalen så småningom att bli något mörkare på grund av damm och smutspartiklar. Dock överenskomms att beslut om eventuell ommålning av portalen skulle tas vid senare tillfälle under 2009. Färgbestämmning, enligt NCS-nummer, gjordes i efterhand av torntrappans och östra portalens befintliga putsade ytor.

Vid besök av kyrkan i oktober 2009 kunde antikvarisk kontrollant konstatera att portalen genom sin ljushet fortfarande avviker mycket från kyrkans färgställning i övrigt, vilket förtar det harmoniska helhetsintrycket. Efter samtal med församlingen framkom att det inom denna finns skilda åsikter om vald kulör på den västra portalen. Om ommålning av portalen blir aktuell bör denna i sådant fall utföras i kulör 3005-Y20, lika trappornets tympanonfält. Puts på trappornets tympanonfält bedömdes vara den ljusaste, och sannolikt mest rena, kulören som påträffades vid färgbestämmningen av befintliga putsade ytor. Trappornets nedre partier har en något mörkare nyans, S 4005-Y2 OR. Den östra portalen har samma NCS-nummer som trappornets tympanonfält, det vill säga S 3005-Y2OR, att jämföras med den nymålade västportalen som har NCS-nummer S 1005-Y3OR. Vid eventuellt beslut om ommålning bör församlingen vara medveten om att ny kulör på portal inte helt kan överensstämma med kulör på trapporn, eftersom det rör sig om olika material.

Ommålningen är inte aktualiserad vid tiden för rapportskrivandet.

Långhus och kor

Sättningsprickor i takfotsgesims och fris på södra fasaden ilagades med hydrauliskt kalkbruk, KKh 20/80/475, lika fönsterinfattning på tornets västra fasad. Bland annat åtgärdades en större sättningspricka på långhusets södra fasad i anslutningen mot koret samt sättningsprickor på långhusets gavelröste mot öster.

Snickerier

Renovering av ytterdörrar och fönster på kyrkans lågdelar enligt länsstyrelsens beslut utfördes inte. Se nedan under Avvikelser.

Övrigt

Gröna missfärgningar kunde konstateras i takfotsfrisen åt norr efter avslutade takarbeten.

Handskriven notering på takstolsbjälke mot öster på långhusvinden. Namnet "Björk" och året "1950" kan urskiljas.

Avvikelser från upprättade handlingar

Båda takfallen på långhuset lades om helt med nya tegelpannor från Vittinge. Anledningen var att ett stort antal tegelpannor vid nedmontering visade sig vara söndervittrade. Beroende på den stora takytan var det inte möjligt att införskaffa tillräckligt antal nya Svedalapannor. I stället valdes enkupiga tegelpannor från Vittinge som till utseende, kulör och format liknar Svedalapannan. Vittingepannan är dock något djupare i dalen än Svedalapannan. Enligt överenskommelse med länsstyrelsen samlades befintliga ospikade Svedalapannor till koret. Övriga oskadade tegelpannor överlämnades till beställaren för förvaring.

Målningsarbeten på dörrar och fönster på kyrkans lågdelar blev försenade och utfördes inte i samband med övrig utvändig renovering av kyrkan utan skulle i stället utföras 2009 under bättre väderförhållanden. I samband härmed skulle fönstren förses med nya kondensrännor. Enligt byggmötesprotokoll nr 4 skulle arbetena vara färdigställda innan den 1 juni och slutbesiktning ske därefter. Arbetena på kyrkan återupptogs emellertid inte under 2009, varför samtliga involverade parter (beställare, konsult och entreprenör) enades om att 2008 års förbesiktning/avsynning formellt sett skulle betraktas som en slutbesiktning. Renovering av

Handskriven anteckning på takstolsbjälke mot öster, långhusets vind. Namnet "Persson", ortsnamnet "Eslöv" och året "1950" kan med bestämdhet urskiljas.

fönster och dörrar enligt länsstyrelsens beslut och arbetshandlingar kan komma att aktualiseras i samband med en planerad invändig renovering.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Utförda arbeten har genomförts med beaktande av kyrkans kulturhistoriska värden. Tack vare utförd utvändig renovering har kyrkans fortbestånd säkrats för ytterligare en tid framåt. Byte av takpannor på långhusets norra takfall, från Svedalapannan till Vittingepannan, har inte minskat byggnadens kvaliteter, då pannorna bedöms ha ett likartat utseende och kulör. En större enhetlighet i fråga om material och kulör på avvattningsystemet verkar för ett mer harmoniskt helhetsintryck av kyrkan.

Avfärgningen på entréportalen i väst avviker i förhållande till kyrkans övriga färgställning. Om ommålning av portalen blir aktuellt bör den göras i en mörkare och dovare ton.

Det är av hög prioritet att målning och renovering av fönster och dörrar utförs så snart som möjligt. Samtliga fönster åt söder var avsedda att plockas ut för renovering. Partiellt finns rötskador i karmunderstycken på åtminstone ett fönster åt söder.

Iakttagelser under renoveringen

I samband med besiktning av torntaket gjordes iakttagelsen att torntakets skifferpannor började skikta sig. Enligt konsultens bedömning kan skifferplattorna bevaras ungefär ytterligare 50 år.

Efter en veckas tid kunde en förändring noteras på den nya kopparplåten, som redan antagit en något svartaktig, fläckig ton. Ett år senare hade kopparplåten antagit en brun, jämnare ton.

I samband med montering av landgångar och belysningsarmaturer på långhusvinden gjordes iakttagelsen att det sedan tidigare finns fem mögelstopper i långhuset samt två inne i koret. Därtill iaktogs att takstolsbjälkar mot öster i långhuset hade handskrivna noteringar i blyerts med namn och årtal. Namnet Björk kunde med säkerhet urskiljas på en bjälke, likaså årtalet 1950. Mer tveksamt kunde ortsnamnet Östra Sönnarslöv urskiljas. Skrivet i blyerts fanns också namnet (Knut?) Persson, 1950, Ö Asmundtorp, Eslöv.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

- 2008-06-25 Ramböll Sverige AB: Byggmötesprotokoll nr 1
- 2008-08-14 Ramböll Sverige AB: Byggmötesprotokoll nr 2
- 2008-09-18 Ramböll Sverige AB: Avsugning av tornet
- 2008-10-15 Ramböll Sverige AB: Byggnadsmötesprotokoll nr 3
- 2008-10-27 Ramböll Sverige AB: Avsugning takfallsytor tillhörande långhus, kor, absid och torntrappa.
- 2008-12-05 Ramböll Sverige AB: Byggnadsmötesprotokoll nr 4
- 2008-12-12 Ramböll Sverige AB: Förbesiktningsprotokoll. Förbesiktning nr 1

Lund den 30 november 2009

Helen Carlsson

samt

Lund den 22 oktober 2010

Maria Sträng

Regionmuseets rapportserie 2010

Kulturmiljö

1. Vä 2:107, Vä sn, FU, Anders Edring, 2009
2. Villa Petterssons trädgård – en restaurering, Svalöv sn, AK, Anna Rabow, 2008
3. Marsvinsholms slott – renovering av balustrader, Balkåkra sn, AK, Kristina Nilén, 2008
4. Gravfältet i Färlöv, Färlövs sn, FU + UN, Tony Björk, 1995 – 2005
5. Glimmebodagården – taktäckning, Brösarps sn, AK, Emelie Petersson, 2009
6. Gylstorp. Medeltida odlingslämningar i Visseltofta sn, FU, Tony Björk & Brita Tronde, 2009
7. Väsby kyrka. Bland taklagare och takläggare, Väsby sn, AK, Petter Jansson, 2009
8. Odyssé längs Skånes kuster. Kust och Historia i Skåne. Bertil Helgesson, 2010
9. Övedskloster – restaurering av terrassmuren, Öved sn, AK, Kristina Nilén, 2007-2008
10. Stångby kyrka – utvändig renovering, Stångby sn, AK, Cecilia Pantzar & Kristina Nilén, 2005-2006
11. Kristianstads station – antikvarisk förundersökning, Kristianstad, AF, Emelie Petersson & Heikki Ranta, 2010
12. Allhelgonakyrkan i Lund – utvändig restaurering etapp I, Lunds socken, AK/AM, Petter Jansson, 2009
13. Hotade arter och byggnader –tips och råd vid byggnadsvård. PJ, Nils-Otto Nilsson & Åsa Jakobsson, 2009-2010
14. Människan och landskapet –Metodutveckling, etnobiologi för kulturmiljövård. PJ, Åsa Jakobsson, Anki Karlsson & Cissela Olsson, 2010
15. Vrams Gunnarstorps slott – utvändiga arbeten, Bjuvs sn, AK, Emelie Petersson, 2009
16. Ballingstorpsgården, Kviinge sn, AK, Emelie Petersson, 2010
17. Renovering av stenvalvsbro vid Öveds kloster, Öved sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
18. Mörarps kyrka – invändig renovering och konservering, Mörarps sn, AK, Lotta Eriksson, 2010
19. Tullstorpsåprojektet, Trelleborgs kn, KA, Bertil Helgesson & Cissela Olsson, 2010
20. Örnans – arbeten 2009 – 2010, Örkened sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
21. Örtofta slott vid Bråån – kulturhistorisk utredning i samband med våtmarksprojekt, Örtofta sn, Kristina Nilén, 2010
22. Övedsklosters alléer. Öveds sn, PJ, Patrik Olsson, 2010
23. Sporrakulla gård 2010 – tak- och timmerarbeten, Glimåkra sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
24. Gamla begravningsplatsen i Kristianstad, Kristianstad sn, DK, Lotta Eriksson, 2010
25. Tomelilla Byagård – takarbeten 2010, Tomelilla sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
26. Tomelilla Byagård – fasadarbeten 2010, Tomelilla sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
27. Silversmedjan Kv Vapenbrodern 8, Kristianstad, Kristianstads sn, AK Katarina Olsson, 2008
28. Fjälstorps småskola – ommålning av fasad, AM, Helene Stalin Åkesson, 2010
29. Bälteberga Korsvirkeshuset – utvändig renovering, Ottarps sn, AK, Kristina Nilén, 2008-2009
30. Ilstorps kyrka – fönsterarbeten, Ilstorps sn, AK, Lotta Eriksson, 2009 – 2010
31. Heliga Trefaldighetskyrkan – tillbyggnad och invändig ombyggnad, Kristianstad sn, AM, Lotta Eriksson, 2009 – 2010
32. Norra Mellby kyrka – renovering av vapenhusets tak, Norra Mellby sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
33. Lunds domkyrka – ändring av västportalens trappa, Lund, AM, Heikki Ranta, 2010
34. Övedskloster – förändringar vid trädgårdskanalen, Öveds sn, AK, Kristina Nilén & Lars Salminen, 2009-2010
35. Östra Karup kyrkogård, Östra krup sn, DK, Lotta Eriksson, 2010
36. Blåherre mölla – en kvarnmiljö för möten mellan då och nu, Maglehems sn, BMU, Ingela Blomén, Helen Carlsson & Helene Stalin Åkesson, 2009 – 2010
37. Mejeriet Skarhults gods – takrenovering, Skarhult sn, AM, Kristina Nilén, 2010
38. Saltkokningshuset - utvändig ommålning, Karlskrona, AM, Emelie Petersson, 2010
39. Glimmebodagården, Brösarps sn, AM, Emelie Petersson, 2010

40. Smedtorpet, Hässleholm sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
41. Tobaksmonopolet 2010 – fasadrenovering, Fjälkinge sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
42. Ballingstorps trädgårdar, Kviinge sn, DK, Cissela Olsson, Emelie Petersson & Brita Tronde, 2010
43. Södra Mellby mölla – tre vingar och en vingbalk, Södra Mellby sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2008-2010
44. Bondrumsgården 2010, Fågeltofta sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
45. Torsebro krutbruk 2010 – murnings- och snickeriarbeten, Färlöv sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
46. Ekestad folketspark – arbeten i fyllecellerna, Österslöv sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2010
47. Övraby mölla – utvändig renovering samt lyft och lagning av kuggkrans, Övraby sn, AM, Ingela Blomén, 2010
48. Scan i Ängelholm – där svenskt fläsk blev brittiskt bacon och Ystadkorven kryddades med känsla, Ängelholms sn, BD, Helene Stalin Åkesson med bidrag av Ingela Blomén och Anna Rabow, 2010
49. Parkeringsplats Uppåkra, FU, Catherine Svensson, 2003
50. Johannishus slott – utvändig renovering, AM, Emelie Petersson, 2010
51. Västra Strö kyrka – utvändig renovering, Västra Strö sn, AK, Helen Carlsson (med bidrag av Maria Sträng), 2008

Förkortningar:

AF- antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AM- antikvarisk medverkan
AU- arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt
FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD- murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning
PJ- projektrapport
VP- vårdplan
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD- byggnadsark-dokumentation
BMU- byggnadsminnesutredning

